

Pau Milà i Fontanals

La Biblioteca de Catalunya ha adquirit recentment un conjunt de manuscrits, dibuixos i documents relatius a Pau Milà i Fontanals (Vilafranca del Penedès 1810 – Barcelona 1883), pintor i destacat teòric de l'art.

Pau Milà, germà gran del filòleg i prohoms de la Renaixença Manuel Milà i Fontanals, va tenir una forta influència en l'art català de l'època romàntica però, més que per la seva obra artística, per la seva tasca de professor a l'escola oficial de Belles Arts de Barcelona, la Llotja, on Pau Milà tingué la càtedra de Teoria i Història de les Belles Arts des del 1851, i hi exercí un mestratge molt intens que li valgué una profunda admiració per part dels seus deixebles. La complicitat que Milà va tenir amb els seus alumnes es va veure augmentada especialment en defensar públicament posicions anticentralistes que el van portar a dimitir com a professor i com a acadèmic de Belles Arts, entre la solidaritat dels seus estudiants (1856). Aquest mestratge, i el d'altres professors com Claudi Lorenzale, fou decisiu per introduir amb força en l'art català vuitcentista l'estètica purista que Milà havia après dels artistes anomenats "natzarens" durant els seus anys d'ampliació d'estudis a Roma.

A l'exposició s'ha reunit una tria de documents relatius a la família Milà de Vilafranca del Penedès i a l'activitat de Pau Milà com a propietari rural, així com un conjunt de llibretes relacionades amb la seva gran activitat de professor de Belles Arts, i algunes cartes de personatges del món

cultural del seu temps. Inclou també la mostra una sèrie de dibuixos i alguna pintura d'alguns dels seus deixebles, com Josep Mirabent, Agustí Rigalt, Antoni Caba i un avui mal conegut pintor francès dit Antonine Soulié, que Pau Milà tenia a la seva col·lecció.

Dr. Francesc Fontbona (Unitat gràfica)
Sra. Anna Gudayol (Secció de Manuscrits)

VITRINA 1 LA FAMÍLIA MILÀ

- *Llibreta de Pau Milà menor de Farran, any de 1781. Libro de notas y algunas reseptas bonas.* Vilafranca, [ca. 1776-1808
- *Gramática italiana.* [principis s. XIX]
- *El arte del teatro: en que se manifiestan los verdaderos principios de declamación y al diferencia que hay de esta a la del pùlpito y tribunales; traducido del francés por D. José de Resma.* [Principis s. XIX]
- *Entremès del estudian y del marqués cuynat.* [Principis s. XIX]
- **Tommaso Minardi, 1787-1871**
Carta a Pau Milà i Fontanals. Palazzo di Spagna (Roma), 18 d'agost de 1845
- **Federico de Madrazo, 1815-1894**
Carta a Pau Milà i Fontanals. Madrid, 1 d'abril de 1850
- Títol de professor de teoria i història de las Bellas Artes de l'Escola de Belles Arts de Barcelona a favor de Pau Milà. Madrid, 13 de gener de 1852
- Nomenament de Pau Milà com a acadèmic de número de l'Academia de Belles Arts de Barcelona. Barcelona, 6 d'abril de 1868
- **Manuel de Bofarull i Sartorio, 1816-1892**
Carta a Pau Milà i Fontanals. [Barcelona, post. 1850]
- Rebutts de la *Junta iniciadora de la subscripción nacional en favor de Narciso Monturiol* per pagaments de Pau Milà i Fontanals. Barcelona, 17 de novembre-2 de desembre de 1861

- *Copia de la escritura del inventario tomado por el Excmo sor. Don Manuel Milà y Fontanals de los bienes que fueron de sus senyores padre y hermano Dn. José Milà y Graells y Don Pablo Milà y Fontanals,* emesa pel notari Joan Amic i Dachs. Vilafranca del Penedès, 14 de maig de 1883

VITRINA 2 PAU MILÀ, PROPIETARI AGRÍCOLA I VITICULTOR

- Declaració de finques rústiques de Pau Milà i Fontanals pel districte de Sant Cugat ses Garrigues. Vilafranca, 25 de juliol de 1879
- *Relación de las fincas que posee el propietario Dn Pablo Milá a la heredad dicha Farran situada en el término de San Pedro Molanta.* Vilafranca, 16 d'octubre de 1858
- Esborrany de declaració de propietats rurals de Pau Milà heretades del seu pare. [1850 o post.]
- *Gastos.* Vilafranca del Penedès, 1866-1868
- *Jurnal dels collidós de l[a] Ber[e]ma de Dn Pau de Sant Cugat de 1865*
- *Notas de contribucions y evaluació de terra y casas.* [Vilafranca del Penedès], 1849-1850
- *Notas de contribucions y evaluació de terra y casas.* [Vilafranca del Penedès], 1849-1850
- **Pau Milà i Fontanals**
Als propietaris del Panadés. Vilafranca, 21 de desembre de 1865
- **Pau Milà i Fontanals**
Vinificació. [ca. 1855-1870]
- **Pau Milà i Fontanals**
Notes sobre el cultiu comparat de diferents tipus de blat i sobre experiments en relació amb la verema. [ca. 1855-1870]

VITRINA 3 L'ENSENYAMENT A L'ESCOLA DE BELLES ARTS

- **Pau Milà i Fontanals**
Babilonia [quadern 3]. [185-?]
- **Pau Milà i Fontanals**
Egipcios. [185-?]

-Pau Milà i Fontanals

Egipcios [quadern 2]. [185-?]

-Pau Milà i Fontanals

Órdenes de los griegos y romanos. [185-?]

-Pau Milà i Fontanals

Notas: teatro, anfiteatro, circo, hipódromo, naumaquia, gimnasio, ball y musica. [185-?]

-Pau Milà i Fontanals

Apuntes sobre los espectáculos antiguos ... [185-?]

-Pau Milà i Fontanals

Templos notables griegos. [185-?]

-Pau Milà i Fontanals

Artes románticas-II. [185-?]

-Pau Milà i Fontanals

Diccionario. [185-?]

VITRINES 4-6

DIBUIXOS D'ARTISTES DEIXEBLES DE PAU MILÀ I FONTANALS, OBSEQUIATS PER AQUESTS ALS SEU MESTRE

- Josep Mirabent i Gatell, 1831-1899

[Josep recobra els seus germans]. 1845

-Josep Mirabent i Gatell, 1831-1899

[Dante al Paradís]. 1856

-Antoine Soulié, 1830-1903

[Enterrament del rei Jaume I al Monestir de Poblet]. [184-?]

-Antoni Caba, 1838-1907

[Els Almogàvers a Sicília]. 1856

-Antoni Caba, 1838-1907

[Mort del rei Pere el Gran a Vilafranca]. 1856

-Agustí Rigalt Cortiella, 1846-1898

[Entrega del guant de Conradí de Sicília al rei Pere el Gran]. 1857

- Josep Mirabent i Gatell, 1831-1899

[Carles d'Anjou a Sicília intentant defensar-se dels almogàvers]. 1857

-Antoni Caba, 1838-1907

[Conquesta de Sicília pel rei Pere II el Gran] 1857

-Antoni Caba, 1838-1907

[Sant Pau a l'Areòpag]. 1856

-Josep Mirabent i Gatell, 1831-1899

[Sant Narcís]. 1857

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56

08001 Barcelona

Tel. 93 270 23 00

Fax 93 270 23 04

E-mail bustia@bnc.es

<http://www.bnc.es>

Mirabent

Horari de l'exposició:

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h

Dissabtes, de 9 a 14 h

**PAU MILÀ
I
FONTANALS**

**Del 12 de maig
al 5 de juny de 2011**

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura